

ZESPÓŁ PORADNI NR 3
Specjalistyczna Poradnia Wczesnej Diagnostyki i Rehabilitacji
Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna Nr 6
20- 863 Lublin, ul. Młodej Polski 30
tel./ fax (0- 81) 741- 09- 30; 0-501-37-00-90
e-mail: zp3@um.lublin.pl

ZP3-JK/4341/ 348/ 2009/ 2010

Lublin, dnia 11 września 2009 roku

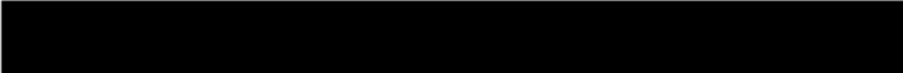

OPINIA NR 2/ 2009/ 2010

w sprawie odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95 z późn. zmianami)

§ 4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno- pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 46)

§ 2 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11, poz. 114)

Imię i nazwisko ucznia: DOMINIKA KRUPA
Data i miejsce urodzenia: 28.01.2002 r., Lublin
Adres zamieszkania dziecka:
Nazwa i adres szkoły: Przedszkole Integracyjne Niepubliczne

Dziewczynka objęta wszechstronną i systematyczną terapią w Przedszkolu Integracyjnym w Lublinie. Posiada aktualne orzeczenie do kształcenia specjalnego na okres wieku przedszkolnego (Orzeczenie nr 137/2004/2005 wydane przez Zespół Poradni nr 3 w Lublinie).

Dziewczynka z wieloraką niepełnosprawnością. Obciążony wywiad okołoporodowy, wrodzone uszkodzenie słuchu – aktualnie zdiagnozowano obustronny, głęboki niedosłuch zmysłowo-nerwowy, dziewczynka używa aparatów słuchowych. Całościowe zaburzenia rozwojowe - autyzm dziecięcy. Opóźnienie rozwoju intelektualnego - aktualnie dziecko funkcjonuje na granicy lekkiego i umiarkowanego upośledzenia umysłowego.

Profil zaburzeń charakterystyczny dla całościowych zaburzeń rozwoju. Poziom rozwoju intelektualnego dysharmonijny w zakresie poszczególnych sfer, zaburzenia mowy. Jakościowe zaburzenia w interakcjach społecznych oraz w obszarze wrażliwości na bodźce.

Występują powtarzające się wzorce zachowania, dziewczynka domaga się wielokrotnego powtarzania atrakcyjnej zabawy, czasem ma trudność z płynnym przejściem od jednego zadania do kolejnego. Wymaga kontrolowania jej pracy. Naśladuje, na polecenie, ruchy motoryki dużej i małej, zastosowanie przedmiotów codziennego użytku (np. kubek, łyżka, grzebień), wydobywa dźwięki z instrumentów, naśladuje gest wskazywania przy „liczeniu”. Nie naśladuje głosów zwierząt. Bardzo wybiórczo zdaje sobie sprawę z tego, że ktoś naśladuje jej zachowanie - wtedy uśmiecha się, nie podejmuje jednak ponownie takiej samej aktywności.

Na poziomie przeciętnym kształtuje się umiejętność analizy i syntezy danych spostrzeżeńowych – dopasowuje figury do otworów, sortuje przedmioty wg rodzaju lub koloru, dopasowuje przedmioty do obrazków. Na zdjęciach rozpoznaje siebie i niektóre dzieci z grupy. Układa kilkuelementowe puzzle. Przerysowuje linię pionową, koło. Próbuje

odwzorować kwadrat, trójkąt, pojedyncze litery. Dopasowuje litery do wzoru, pisze po śladzie ciągłym (niestarannie), odkręca pojemnik, brak prawidłowego chwytu ołówka, nożyczek, formuje wałek z plasteliny, nawleka kulki na sznurek. Koloruje rysunek wychodząc za kontur. Nakłada klocki na patyk. Dominuje chwyt dłoniowy. Wskazuje własne części ciała i na lalce, dopasowuje elementy układanki, odnajduje ukryty przedmiot (także po jego przemieszczeniu). Rysunek dowolny na poziomie prostego schematu. Zainteresowana obrazkami w książce, niektóre nazywa gestem.

Dominika reaguje na polecenia wydane gestem. Uczona jest języka migowego i rozumie wiele gestów. Niemniej jednak wybiórczo reaguje zarówno na polecenia gestem jak i ustnie. Trudno stwierdzić czy jest to spowodowane zaburzeniami związanymi z autyzmem czy niedosłuchem.

Znaczne opóźnienie rozwoju mowy. Dziecko posługuje się zlepkami sylabowymi typu: ma-ma-ma, pa-pi, ta-ta używając ich niezależnie od kontekstu sytuacyjnego. Dominika różnicuje intonację tych słów nazywając różne rzeczy np. mamę, psa, kąpiel.

W sytuacji gdy pojawia się frustracja potrzeb reaguje krzykiem, płaczem, agresją - aczkolwiek ilość i intensywność takich reakcji zmniejszyła się w ciągu ostatnich miesięcy.

Kontakty społeczne w grupie rówieśniczej są jakościowo zaburzone, ale coraz częściej zwraca uwagę na rówieśników, naśladuje ich i podejmuje próby nawiązania kontaktu.

Demonstruje zachowania będące przejawami zaburzeń sensorycznych, są one zmienne i mają różną intensywność np. ślini palce i wkłada je do nosa, zgrzyta i postukuje zębami, po uszczypnięciu domaga się jeszcze, przykładła przedmioty do nosa, liże je, wkłada do buzi, gryzie, je rzeczy niejadalne: książki, farby, liże szorstką wykładzinę, klocki, książki, potrząsa przedmiotami przed oczami, uderza się przedmiotami w brodę, porusza językiem w buzi, bawi się językiem, wyjmuje go, dotyka rękoma, cmoka, chodzi podskakując, często i długo przygląda się swojemu odbiciu w lustrze, wybiórczo reaguje na dźwięki, przewraca dosyć szybko kartki książki, robi to wielokrotnie, mocno przytula się do innych osób, domaga się takiego kontaktu.

Z opinii nauczyciela wynika, iż Dominika jest dziewczynką wesołą, pogodną. Częściej próbuje nawiązywać kontakt z drugą osobą, wręcz domaga się większego poświęcenia uwagi wyłącznie jej osobie. Utrzymuje kontakt wzrokowy, nie tylko w sytuacji, gdy czegoś potrzebuje. Przytula się, zwykle oczekując mocnego docisku. Zachowania autoagresywne, jakie miały miejsce wcześniej oraz agresji wobec drugiej osoby (drapanie, gryzienie, plucie, uderzanie głową), pojawiają się obecnie bardzo rzadko. Występują w sytuacjach, gdy dziewczynka nie chce wykonać jakiegoś zadania, jednak są to krótkie momenty, po których Dominika potrafi przeprosić za swoje zachowanie. Dziewczynka częściej obserwuje zachowania dzieci i próbuje włączyć się do wspólnej zabawy. Podąża za rówieśnikami. Wspólna zabawa przysparza jej wiele radości. Chętnie uczestniczy w próbach przedstawienia oraz zmianie do niego kreacji, przegląda się w lustrze.

Częściej przestrzega zasad obowiązujących podczas zajęć kierowanych (m.in. zajęcie miejsca w kole, przy stoliku) i zabaw dowolnych, zarówno w budynku przedszkolnym, jak i placu zabaw.

Domaga się werbalizacji nazw nieznanymi przedmiotów, czynności znajdujących się na obrazkach. Posługuje się językiem migowym komunikując swoje potrzeby, określając wykonywane czynności, nazwy przedmiotów, kolorów, zwierząt, zabawek. Adekwatnie do sytuacji używa gestu, oznaczającego brak czegoś. Używanie tego gestu sprawia jej radość.

Rozpoznaje zapis graficzny cyfr w zakresie 10-ciu, dobiera odpowiednią ilość oczek na kostce do danej liczby (6), określa gestem. Rozpoznaje zapis graficzny wyrazów mama, tata. Układa przedmioty od najmniejszego do największego, segreguje je pod względem kształtu lub koloru (po zademonstrowaniu). Układa z niewielką pomocą mozaikę z 4

elementów według wzoru. Podczas wykonywanych czynności często czeka na potwierdzenie, czy dobrze je wykonuje. Szuka pomocy, gdy jakieś zadanie sprawia jej trudność.

Nie zachowuje pola konturu posługując się np. kredką, szybko się zniechęca. Dokładniej wypełnia kontur wyklejając go plasteliną, wydzieranką. Potrafi rysować po śladzie kropkowanym. Niewłaściwie trzyma ołówek, pędzel. Potrafi posługiwać się nożyczkami, z niewielką pomocą wycina figury po liniach prostych. Rysuje kota, dom, postać ludzką. Odnajduje taki sam obrazek spośród innych. Sprawnie nawleka korale na sznurek, piętrzy klocki. Zwykle krótko koncentruje się na aktywności zadaniowej, z wyjątkiem malowania farbami, które bardzo lubi. Dużą satysfakcję sprawia jej udział w zajęciach ruchowych, podczas których wykazuje się swoją pomysłowością.

W zakresie samoobsługi jest samodzielna, obserwuje rówieśników, czasem domaga się werbalizowania czynności. Wymaga jedynie nieznacznego modelowania podczas czynności mycia zębów, czy dokładnego osuszania rąk. Po przypomnieniu korzysta z toalety, zdarza się, że samodzielnie zasygnalizuje załatwienie potrzeby fizjologicznej. Podczas spożywania posiłku czasem posługuje się palcami zamiast łyżką i widelcem, bądź przyjmuje niewłaściwą postawę siedząc przy stole. Potrafi pozostawić po sobie porządek po skończonym posiłku.

Podczas różnorodnych zajęć wzmocnienia – nagrody rzeczowe i społeczne motywują Dominikę do podejmowania aktywności. Ostatni rok pobytu w przedszkolu przyniósł istotne zmiany w funkcjonowaniu Dominiki w grupie rówieśniczej.

Badaniem logopedycznym stwierdzono znaczne opóźnienie rozwoju mowy wynikające z zaburzeń rozwoju psychofizycznego dziecka. Na przestrzeni roku szkolnego 2008/2009 zaobserwowane zostały progresywne zmiany w zakresie porozumiewania się dziecka z otoczeniem oraz rozumienia prostych kontekstów sytuacyjnych. Wprawdzie Dominika nadal wypowiada tylko pojedyncze głoski (samogłoski i spółgłoski dwuwargowe) oraz sylaby "ma, ba, pa" pozbawione znaczenia przypisanego konkretnym, przedmiotom, osobom, sytuacjom, ale znacznie zwiększyła się ilość nadawanych przez nią komunikatów gestowych nastawionych głównie na komunikowanie swoich potrzeb.

Coraz częściej sama inicjuje bezsłowne interakcje nie tylko z osobami dorosłymi ale i rówieśnikami. Najczęściej sygnalizuje sytuacje, które dotyczą jej samej. Ze względu na brak mowy werbalnej, w sytuacjach komunikacyjnych dominują znaki języka migowego połączone z nieartykułowanymi dźwiękami oraz mimiką. Coraz rzadziej, tylko w sytuacjach szczególnego niezadowolenia, pojawia się płacz, krzyk i autoagresja.

Ze względu na duże trudności w odbiorze bodźców werbalnych zakres słownika biernego Dominiki jest również dosyć ubogi. Mowa bierna pozostaje na poziomie rozumienia prostych poleceń popartych gestem w znanych kontekstach sytuacyjnych oraz rozumienia nazw przedmiotów z najbliższego otoczenia.

Dominika wprawdzie w sytuacjach komunikacyjnych posługuje się określoną ilością znaków języka migowego, ale ze względu na sposób ich wykonywania, który niestety często nie jest precyzyjny, bywa w zasadzie nieczytelna dla otoczenia. Wymagała zatem wprowadzania innego systemu komunikowania się, opartego na percepcji wzrokowej. Dziecko poznaje zatem symbole PCS, które umożliwiają jej systematyczne poszerzanie zakresu słownika biernego i czynnego o czasowniki, przymiotniki i przyimki. Dają możliwość nie tylko odpowiadania na proste pytania, ale także ich zadawania. Dzięki m.in. poczuciu, że jest rozumiana Dominika coraz chętniej poddaje się aktywności kierowanej, aktywnie współpracuje z nauczycielem, stale domagając się coraz to nowych form aktywności. Szczególnie dobrze czuje się w strukturze zajęć. Właściwie reaguje na wzmocnienia pozytywne o charakterze społecznym. Wymaga dalszej, intensywnej terapii logopedycznej.

Wydaje się celowym przedłużenie pobytu w przedszkolu w celu zachowania progresywnej dynamiki zmian rozwojowych i przygotowania dziewczynki do rozpoczęcia nauki w szkole.

Z uwagi na:

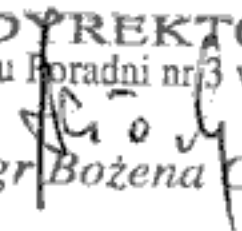
- zaburzenia w rozwoju komunikacji,
- autostymulacje zakłócające rozwój poznawczy
- planowane podjęcie terapii komórkami macierzystymi
- niedojrzałość emocjonalno-społeczną,

stwierdza się brak gotowości do podjęcia nauki szkolnej.

Zaleca się:

- **Odroczenie rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego w roku szkolnym 2009/2010 i kontynuowanie nauki w Przedszkolu Integracyjnym.**
- Dostosowanie odpowiednich metod, form i środków nauki do poziomu i możliwości psychoruchowych dziecka.
- Kontynuowanie wszechstronnych oddziaływań terapeutycznych w ramach zajęć indywidualnych i grupowych w Przedszkolu Integracyjnym.
- Kontrolne badania psychologiczno-pedagogiczne za rok w celu określenia dalszych potrzeb edukacyjnych dziecka.

Opinię opracowała mgr Justyna Kułak

DYREKTOR
Zespołu Poradni nr 3 w Lublinie

mgr Bożena Cioch